

Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark

DEMENSVENLIGE HANDLINGER 2019

- Deling af indsatser og erfaringer

Ældre @ Sagen

DANSK
ERHVERV

Danske Professionshøjskoler
University Colleges Denmark

SOCIALPÆDAGOGERNE

FOA

Faglige Seniorer

INDHOLD

FORORD

3

VIDENSPRODUKTION

4

Hvad er demensvenlighed egentlig?

Undersøgelse af danskernes viden om demens

Betydningen af demenstilbud til borgere med demens

Pårørendeundersøgelse

Når børn er pårørende

CST påvirker kognitionen positivt hos mennesker med demens

FORMIDLING

8

Smil til mig med demens

En stemme til mennesker med demens

Sanselig litteraturformidling

Learning by doing

Vidensdeling i Faglige Seniorers kommunegrupper

En langsom forsvinden

Demensalliancens demens-topmøde

Folkemødet

KOMPETENCEUDVIKLING

13

Væk forståelse for demens gennem viden

Klæd faglært og ufaglært personale på

Netværk for studerende med særlig interesse for demens

De faglige fyrtårne

HVERDAGSLIVET

15

Min livshistorie, mit liv

Rum'lighed

Tænk tank

Demensdage i København

Familiecamp

Demensvenner

Ekspertforedrag

Demenscafe

Nexus - metoder til demenspleje og omsorg

AFRUNDING

21

KONTAKTINFORMATION

22

FORORD

Denne rapport giver indblik i demensvenlige handlinger fra Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark og vores medlemsorganisationer 2019.

Handlingerne spænder bredt fra Ældre Sagens landsdækkende kampagne "En stemme til mennesker med demens", til netværk for studerende med særlig interesse for demens samt mere lokale initiativer som demenscaféer.

De beskrevne handlinger i denne rapport er dog ikke udtømmende for alle aktiviteter og initiativer, der er igangsat for at gøre Danmark mere demensvenligt. Der foregår en masse lokale aktiviteter, som ikke er medtaget i denne rapport, men som alt sammen bidrager til arbejdet i Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark. Se mere om disse aktiviteter på organisationernes respektive hjemmesider - links til disse findes bagerst i rapporten.

VIDENSPRODUKTION

Hvad er demensvenlighed egentlig?

Det forsøger et igangværende Ph.d. projekt at give svar på. Projektet er et samarbejde mellem Ph.d. studerende Tania Erika Aniol Hansen, Professionshøjskolen Absalon og Syddansk Universitet.

En væsentlig forudsætning for at kunne udvikle og etablere demensvenlige omgivelser og bydele er, at skabe klarhed over, hvad man politisk, organisatorisk, værdimæssigt, professionelt og borgerrettet forstår ved begrebet demensvenlighed, således at disse forståelser kan integreres i kommende bygge- og etableringsprojekter af demensvenlige omgivelser og bydele.

Ph.d. projektet løber fra oktober 2017 til september 2020 og har til formål at generere viden, der bidrager til øget begrebsafklaring af demensvenlighed, som så kan danne grundlag for udvikling og etablering af nationale demensvenlige omgivelser og bydele. Samtidig bidrager projektet med viden om, hvordan demensvenlighed kan omsættes i praksis og dermed understøtte professionelles arbejde med målgruppen.

Endvidere forventes projektet at kunne bidrage med relevante input til arbejdet i Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark og kvalitetsarbejdet i kommuner og samfund med henblik på, at sikre større inklusion af mennesker med demens i samfundet.

Resultaterne publiceres løbende i videnskabelige tidsskrifter og sammenfattes i en ph.d. afhandling, der offentliggøres efter ph.d. forløbets afslutning d.30/9 2020. Læs mere [her](#).

Undersøgelse af danskernes viden om demens

Viden og forståelse om demens er vigtig, hvis vi skal bryde nogle af de tabuer der omgiver sygdommen. Og forståelse er noget af det, dem der lever med sygdommen til hverdag, efterspørger allermost. Desværre står det sløjt til med danskernes viden om demens, det viser en befolkningsundersøgelse, som YouGov lavede for Alzheimerforeningen i sommeren 2019.

Resultaterne blev bragt i flere sammenhænge på Alzheimerforeningens WEB og Sociale medier samt i pressen og viser at over halvdelen af danskerne ved ikke, at demens skyldes sygdom i hjernen, og det altså ikke er en naturlig del af det at blive gammel. Otte ud af ti mener, at de kun har nogen, lidt eller ingen viden om, hvad de skal gøre, hvis en af deres familie får demens og tre fjerdedele ved ikke at demenssygdomme er dødelige, dette på trods af at demens er den anden hyppigste dødsårsag for kvinder og sjette hyppigste for mænd i Danmark.

Med undersøgelsen håber Alzheimerforeningen at flere vil opsøge viden om demens, blandt andet ved at melde sig som Demensven. Demensvennerne klædes nemlig løbende på med viden om demens.

Betydningen af demenstilbud til borgere med demens

Nedenstående samarbejde, der løber fra 2018 til medio 2020, er et pilotprojekt, der har til formål at undersøge effekten af kognitiv stimulation i form af et skoletilbud omkring livslang læring til mennesker med demens set i forhold til øvrige kommunale demenstilbud. I skoletilbuddet arbejdes bl.a. med elementer af realitetsorientering, CST og reminiscens samtidig med, at der er udarbejdet individuelt undervisningsmateriale til borgerne med demens ud fra deres interesser og kompetencer. Skoletilbuddet tilbydes af Frederikshavn, Hjørring, Mariagerfjord og Aalborg kommune, som et af flere demenstilbud.

I projektet indgår en interventionsgruppe (skoletilbudsgruppe) og en kontrolgruppe (øvrige kommunale tilbud). Det undersøges hvorvidt interventionsgruppen scorer højere eller lavere ift. områderne: kognition, livskvalitet, problemløsningsevne, selvværd og socialiseringsevne. Den samlede populationen er på 70 personer, med fordeling af 36 personer i interventionsgruppen og 34 personer i kontrolgruppen. Der er foretaget en baseline og eftermålinger med 6 måneders interval.

Pilotprojektet udarbejdes i samarbejde med University College Nordjylland (UCN), University of Northampton (UK), Frederikshavn kommune, Hjørring kommune, Brønderslev kommune, Jammerbugt kommune, Aalborg kommune og Mariagerfjord kommune.

I projektet arbejdes ud fra 5 validerede skalaer:

- MMSE – anvendes til at undersøge kognitionen
- QUAL-AD – anvendes til at undersøge livskvalitet
- General Self-efficacy – anvendes til at undersøge problemløsningsevne
- Rosenberg Self-esteem - anvendes til at undersøge oplevet selvværd
- Hawthorne friendship scale – anvendes til at undersøge socialiseringsevne

Alle skalaer besvares af borgerne med demens og er udtryk for deres oplevelser og holdninger. Formålet med projektet er at få sat fokus på hvilken betydning og relevans skoletilbuddet har ift. øvrige kommunale tilbud for borgere med demens.

De foreløbige resultater viser, at alle der går i et kommunalt demenstilbud oplever, at det er meningsfuldt og bidrager til øget livskvalitet og socialisering. Samtidig viser resultaterne at gruppen som modtager et skoletilbud ser ud til at score en smule højere på kognition, livskvalitet, problemløsningsevne og socialiseringsevne. Da projektet er et pilotprojekt med få deltagere, har forskellen på indsatserne været beskedne. Pilotprojektet har dog åbnet for et større samarbejde med Norge og England, som også har etableret lignende skoletilbud.

Pårørendeundersøgelse

Medlemsorganisationen "Pårørende i Danmark" har i samarbejde med Hjernesagen, Parkinsonforeningen og Scleroseforeningen lavet en undersøgelse om pårørendes erfaringer med døgnaflastning.

Undersøgelsen giver klarhed over pårørendes viden, erfaringer og holdninger og har til formål at oplyse om og bestyrke pårørende i værdien af at søge aflastning og derved hjælpe kommunerne til at forstå behovet og overveje kvaliteten i deres tilbud.

Pårørendeundersøgelsen viser at hjælpen er svær at tilgå, hvis man ikke kender visitationens fagsprog. Undersøgelsen peger også på at kommunerne med fordel kan kommunikere mere målrettet og i øjenhøjde med pårørende til demensramte.

Når børn er de pårørende

I november 2018 blev et forskningsprojekt igangsat med ønsket om at forstå, hvordan helt unge pårørendes livssituation, helbred og hverdagsliv er påvirket af at have en forælder med demens. Projektet blev varetaget af lektor Stina Bjørnskov og lektor Marianne Lyngmose Nielsen (begge fra Ergoterapeutuddannelsen i Aarhus) samt forskningsleder Rikke Gregersen (Demensprogrammet på VIA University College). Studerende fra Ergoterapeutuddannelsen i Aarhus deltog som dataindsamlere.

Håbet er, at ny og efterspurgt viden på feltet kan bidrage til optimering af kommunale indsatser målrettet unge pårørende. Resultaterne publiceres i 2020. Delresultater er præsenteret i oplæg ved DemensDagene 2019, som afholdes at Nationalt Videnscenter for Demens og ved AlzheimerEurope konference i 2018.

Man har gennem kvalitative og kvantitative metoder undersøgt, hvordan unge i aldersgruppen 18-30 år oplever deres liv og hverdag med en forælder ramt af demens, og hvordan det påvirker de unges aktiviteter og deltagelse i forhold til f.eks. fritidsaktiviteter, sociale liv og uddannelse. Herudover undersøgte projektet, hvordan de unge selv vurderede, at situationen påvirker deres helbred og trivsel.

Resultaterne af projektet

De unge pårørendes hverdag er stærkt påvirket af deres forælders demens. Det påvirker både deres sociale liv, engagement i uddannelse og deres selvrapporterede helbred og livskvalitet.

De vigtigste pointer er følgende:

- De unge pårørendes hverdagsliv synes påvirket i samme grad som ældre pårørende
- De unge vurderer deres helbred og livskvalitet markant lavere end jævnaldrende unge
- Der findes kun få eller ingen støttetilbud i kommunerne, der er målrettet de unge
- De unge kan have vanskeligt ved at benytte de eksisterende tilbud
- Information om støttemuligheder skal ud der, hvor de unge orienterer sig
- Der skal være opmærksomhed på, at de unge ofte ikke bor i samme kommune som deres forælder

Det overordnede formål med projektet er at skabe ny viden om de unges livssituation, hverdagsliv og helbred for derigennem at kunne bidrage til forbedring af forebyggende indsatser, bistand og støtte fra professionelle omsorgspersoner.

Forbedret støtte og aflastning af de unge pårørende kan forhåbentlig føre til at den unge har mere overskud til både at leve sit liv og bevare en god relation til deres forældre. I sidste ende vil dette også komme forælderen med demens til gode, da de ofte er afhængige af den hjælp og kontakt, de har til deres børn.

CST påvirker kognitionen positivt hos mennesker med demens

VIA University College har udviklet en dansk version af det certificerede engelske gruppeprogram, kognitiv stimulationsterapi (CST). CST er en evidensbaseret metode, der kan hjælpe mennesker med mild til moderat demens med at styrke deres tænkning (kognition) ikke kun sprogeevne, men også livskvalitet og selvværd. CST kan derfor give håb til mennesker med demens og pårørende om en periode med bedringer i symptomer relateret til demenssygdommen og håb om, at de dermed lidt lettere kan opretholde et normalt og aktivt hverdagsliv.

Der er tale om en billig og kortvarig intervention, der fra udlandet har vist sig, at virke lige så godt som anti-demensmedicin men uden bivirkninger. I terapisesionerne deltager 5-8 personer med demens, 2 gange om ugen á 1 times varighed i 7 uger. Gennem strukturerede sessioner i trygt samvær med ligesindede og en gruppeleder, stimuleres deltagerne til refleksion og nye tanker gennem dialog og meningsudveksling om aktuelle emner i forløb, der bygger på 18 nøgleprincipper, læs om principperne [her](#). Det skal opleves nærværende, tilpas udfordrende, trygt og sjovt at deltage.

Den danske version er udviklet i 2018-2019 i tæt samarbejde med en lang række aktører under projektledelse af Rikke Gregersen og er muliggjort gennem midler fra Trygfonden. Der er ved afprøvningen af den danske CST model skabt positive resultater, der viser, at også danske deltagere oplever kognitivt udbytte ved deltagelse i det 7 ugers program.

Formålet er at lave en version af gruppe CST, der er kulturelt oversat til danske forhold, teste den samt efterfølgende arbejde med implementering. Herunder er tanken, at producere en inspirationsfyldt manual til demens fagprofessionelle, der ønsker at køre CST forløb i kommuner eller regioner samt at tilbyde landsdækkende kurser af 1 dags varighed. Læs mere [her](#).

Det overordnede formål er at få CST udbredt som metode i Danmark, da CST nyligt er vist at være den psykosociale (ikke-medicinske) metode, der synes mest potent til at påvirke kognitionen positivt hos mennesker med demens.

Udbredelse af viden om CST

På grund af de positive resultater har VIA forsøgt at vidensudbrede resultater mest muligt til samfund, fagprofessionelle og studerende. Der er etableret:

- Fortløbende, landsdækkende 1 dags kurser ved VIA UC og eksterne konsulenter
- Et lukket CST forum på Facebook og LinkedIn for fagprofessionelle involveret i CST
- Adskillige YouTube videoklip om CST

CST er formidlet som:

- Indlæg på DemensDagene i maj 2019, afholdt af Nationalt Videnscenter for Demens
- Forskningens Døgn 2019 (VIA Campus Viborg)
- Hovedoplæg i juni 2019 ved verdenskongressen i CST (Saint Louis, USA)
- Alzheimerforskningsfondens hædersprisuddeling 20. september
- Dansk Gerontologisk Selskabs årlige Nationale konference, oktober 2019
- De Norske DemensDage, december 2019.
- Artikel i Ergoterapeuten på baggrund af interview
- 2 indlæg i Magasinet Pleje
- Flere interviews i P4Østjylland samt interview til Alzheimerbladet, oktober 2019.

Derudover har bachelorstuderende fra Ergoterapeut- og fysioterapeutuddannelsen i Aarhus gennem undervisning fået kendskab til CST og der planlægges ekstracurriculære forløb for VIA's sundhedsfaglige bachelorstuderende. Dertil planlægges en fremvisning ved et stort tværfagligt event for 150 studerende fra ergoterapeut-, fysioterapeut-, sygeplejerske-, psykomotorik- og bioanalytikeruddannelsen 18. november 2019 på VIA campus i Aarhus.

FORMIDLING

Smil til mig med demens

I 2019 afholdte Demensvenligt Danmark kampagnen "Smil til mig med demens". Kampagnen var inspireret af besøg på Rådgivnings- og aktivitetsscenteret i Hvidovre og favnede på én gang alle 13 organisationers forskelle og samlede idéer, gode råd og vejledning på tværs af disse til fordel for mennesker med demens, deres pårørende, fagfolk og resten af befolkningen.

Smilet var hovedbudskabet i kampagnen, fordi det er den korteste vej til kontakt, imødekommenhed og første skridt på vejen i forhold til at blive mødt af forståelse og hjælp. Under titlen "Smil til mig med demens" nedbrydes tabuer, barrierer og deles gode råd på tværs af brancher, erfaringer og livshistorier. Det gøres på de sociale medier og i samarbejde med en række forskellige lokale organisationer og aktører rundt om i landet i demensugen i uge 19. Der blev sat fokus på demens og inklusion gennem en mangfoldig vifte af aktiviteter og skabt møder mellem mennesker med demens, pårørende, medarbejdere og resten af Danmark.

Herunder er et udsnit af udvalgte kampagneelementer:

Del, hvis du synes, vi skal passe på hinanden.

Er du i tvivl, om du har mødt et menneske med en demenssygdom, så tal med vedkommende.

Lokale arrangementer i uge 19 (Demensugen):

- Svendborg Kommune inviterede den 10. maj 2019 til en dag fyldt med spændende aktiviteter og vidensdeling i Rundbuehallen.
- Flere kommuner i Demensvenligt Nordsjællands afholdte aktiviteter i løbet af ugen.
 - I Halsnæs Kommune blev afholdt der afholdt aktiviteter fra mandag til torsdag forskellige steder i kommunen med en samlet aktivitet den 9. maj i Gjethuset i Frederiksværk. Hertil kom også aktiviteter på plejecentrene, i aktivitetshuset paraplyen og på Hundested bibliotek.
 - Der var musikaktiviteter i Allerød, Helsingør og Hillerød og i ugerne op til demensugen kørte busserne i Nordsjælland med information om demensugen.
- Gennem smilet satte Esbjerg Kommune ligeledes fokus på demens i uge 19. Kommunen har uddannet cirka 20 medarbejdere fra plejecentre til instruktører i Erindringsdans, og i foråret satte plejecentre dans og twist på aktivitetsplanen. I uge 19 stillede de skarpt på demens, og alt fra Erindringsdans over veteranbiler og tilmed menuen på plejehjemmene blev twistet i demensvenlighedens navn.
- Endeligt arrangerede Varde Kommune et dansearrangement med Silas Holst (professionel danser og pårørende).

En stemme til mennesker med demens

I løbet af marts og februar 2019 kørte Ældre Sagen kampagnen; "En stemme til mennesker med demens". Kampagnen bestod af en række forskellige elementer, herunder:

- Tre videospots med fortællinger af mennesker med demens. Se dem [her](#).
- En animationsvideo med viden om demens. Se den [her](#).
- En demenstest. Se den [her](#).
- To digitale fortællinger. Se dem [her](#).

Kampagnens formål er at formidle viden om, og nuancere forståelser af, livet med demens ved at lade demensramte berette om oplevelser og udfordringer fra deres liv. Det kan man bl.a. opleve gennem de tre videospots, hvor fem mennesker med demens åbent og ærligt fortæller om livet med demens.

Videoerne bliver ledsaget af en række elementer på Ældre Sagens hjemmeside, og har til formål at øge forståelsen af demens. Det drejer sig f.eks. om animationsvideoen "Hvad er demens", der forklarer, hvordan demens påvirker hjernen. Derudover lancerede Ældre Sagen "demenstesten", som tager udgangspunkt i de 10 officielle advarselstegn på demens. Tanken med testen er, at den skal sætte advarselstegnene i spil på en ny og interaktiv måde.

Kampagnen har kørt hen over februar til marts 2019 og blev gentaget igen i forbindelse med "Huskeugen" i september 2019. En del af indsatsen blev også at udsende over 200 gratis eksemplarer af Ældre Sagens "Pårørendeguide". Der er i skrivende stund afsendt 280 gratis guides.

I forbindelse med kampagnen samarbejdede Ældre Sagen med hhv. aktivitetscenteret "Huset" på Nørrebro og aktivitetscenteret "Stedet" på Frederiksberg. Derudover samarbejdede Ældre Sagen, i forbindelse med animationsfilmen og demenstesten, med Nationalt Videnscenter for demens, som var med til at kvalitetssikre indholdet af begge produkter.

Resultater af kampagnen

Med mere end 35.000 unikke besøgende blev kampagneperioden i februar til marts 2019, den periode med flest besøgende nogensinde på demensdelen på Ældre Sagens hjemmeside.

De tre videospots nåede bredt ud med over 750.000 eksponeringer alene på Facebook i den første kampagneperiode, mens animationsvideoen blev set mere end 16.000 gange.

Demenstesten er gennemført af mere end 26.000 mennesker. Herudover har knap 1.400 printet en tom udgave af testen, som er designet, så den også kan bruges til at tage samtalen sammen med en pårørende. Over 72 % af alle, der var gået i gang med testen har også gennemført den.

Samlet set havde kampagnen således en stor rækkevidde og kan potentielt gavne rigtig mange mennesker berørt af demens.

Sanselig litteraturformidling

Odense bibliotek har iværksat et projekt i samarbejde med tre andre kommunale biblioteker i Jylland og på Sjælland. VIA University College er tilknyttet, med henblik på at opsamle og formidle erfaringer fra projektet. Målet er at udvikle og afprøve forskellige former for litteraturformidling målrettet mennesker med demens og deres pårørende. Gennem facilitering af litterære fællesskaber ønskes anvendelsen af sanselig litteraturformidling undersøgt, med bevidst brug af tekst og billeder (analogt såvel som virtuelt) og f.eks. duftoplevelser, berøring, musik og lyd.

Antagelsen er, at litteratur kan formidles på måder, der særligt vil kalde på fælles samtaler og fremme indlevelse i og igennem litteratur.

Med udgangspunkt i brugen af metoder, der inddrager de forskellige sanser, fokuserer projektet på at skabe sammenhæng mellem det positive fællesskab, som mennesker kan opnå gennem litteratur og det at rumme en sårbarhed i kraft af at have en demenssygdom.

Udvikling af projektets sanselige litteraturformidling sker i samskabelse mellem biblioteker, mennesker med demens, deres pårørende og fagpersoner fra kulturen og relevante forvaltninger og institutioner i lokalområdet.

Formålet er at gøre tilbuddet med udgangspunkt i litteraturformidling tilgængeligt for mennesker med demens i let til moderat stadie. Dette skal medvirke til at udvide bibliotekernes tilbud til mennesker med demens, inspirerer øvrige biblioteker til at deltage i processen med at gøre Danmark demensvenligt og udvide forståelsen af bibliotekernes rolle i en tiltagende digital tidsalder.

Følgende biblioteker deltager i projektet:

- Odense Biblioteker og Borgerservice
- Slagelse Biblioteker og Borgerservice
- Allerød Biblioteker
- Vejle Biblioteker

Samarbejdet er etableret mellem Demensfællesskabet Kallerupvej, BRANDTS - Museum for Kunst & Visuel Kultur, Læseforeningen, Demensværestedet Byhuset (Odense), VIA University College (forskningscenter for sundhed og velfærdsteknologi - Program for Demens).

Tilbuddene i de 4 byer (Odense, Allerød, Slagelse og Vejle) blev afviklet i efteråret 2019 (primo september til ultimo november) ved ca. 30 arrangementer. Varigheden per aktivitet var 1,5 til 2,5 time per gang, en gang ugentligt, og blev gennemført enten på bibliotekerne eller i lokaler hos relevante samarbejdspartnere i lokalområdet.

I afprøvningsperioden drejede det sig om 40 mennesker med demens, der fik direkte glæde af initiativet. Håbet er, at tilbud med sanselig litteraturformidling kommer til at række ud til en langt større gruppe af mennesker med demens på landsplan.

Resultaterne formidles på en konference i 2020 samt i en formidlingsartikel i bibliotekernes faglitterære tidsskrift, så landets biblioteker kan drage nytte af den viden, der opnås gennem projektet.

Learning by doing - Fysisk træning

Danske Fysioterapeuter har udgivet et temanummer om demens i 'Fysioterapeuten' (nr. 1 2019). Her beskrives, hvordan fysioterapi kan bidrage til at forbedre sundheden og livskvaliteten for mennesker med demens. Temaet kan læses [her](#). Med temaet ønsker Danske Fysioterapeuter at øge viden om fysioterapeutiske behandlingsmetoder rettet mod demens. Eksempelvis beskrives, via amerikansk forskning, at mennesker med let til moderat demens har brug for træning som alle andre, men at træningen skal tilrettelægges anderledes for at have effekt. Dette skyldes, at den motoriske læring hos personer med demens sker implicit. Derfor skal træningen tilrettelægges ud fra "learning by doing" med fokus på gentagelser, for at have den bedste virkning.

Vidensdeling i Faglige Seniorers kommunegrupper

Faglige Seniorers har i årets løb afholdt en lang række lokale møder i nogle af deres knap 49 kommunegrupper. Møderne har blandt andet været afholdt i samarbejde med lokale demenskoordinatorer med det formål at sætte fokus på udfordringerne med demens, både for de demensramte, men i særdeleshed for de pårørende. På møderne får medlemmerne bred viden om demens og der bliver skabt opmærksomhed om Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark og arbejdet med at aktivere lokal- og civilsamfund til at gøre en indsats for mennesker berørt af demens. Målet er både at dele konkret viden, hvis man selv står i situationen og skabe større åbenhed om demens generelt. Oftest deltager 30-100 medlemmer i møderne. Faglige Seniorers bringer endvidere løbende artikler om demens i deres ugentlige nyhedsbrev, der udkommer til 80.000 medlemmer.

En langsom forsvinden

I Oktober 2019 deltog Pårørende i Danmark i programmet Mikrofonholder på Radio 24/7. Målet var at italesætte udfordringer for pårørende til demensramte gennem en åben dialog om personlige erfaringer og generaliserbare udfordringer. Hør Susie Hayes Einarssons og Marie Lenstrups historie om livet som pårørende og serien af op og nedture, som skal tackles når ens ægtefælle får konstateret demens eller parkinson. På Susies cafe mødes de to og taler om det langsomme tab, når ægtefællens evne til at huske eller tale forsvinder og personligheden hos deres elskede gradvist hviskes ud.

Demensalliancens demens-topmøde

Demensalliancen blev grundlagt i 2014 af DSR, Ældre Sagen, FOA, PenSam og Ergoterapeutforeningen. Den 22. oktober 2019 afholdte Demensalliancen deres 2. topmøde om demens, denne gang i Aarhus. Dagen var målrettet deltagerne i det såkaldte Demensrum, som er et udviklingsrum for kommuner, der ønsker at styrke den lokale demensindsats.

Topmødet var en fejring af Demensalliancens 5-års jubilæum, hvor demensindsatsen i landets kommuner blev hyldet samtidig med, at alliancen lancerede sine nye visioner for et demensvenligt Danmark sammen med Aarhus Kommune. Dagen bød på innovation og inspiration i arbejdet med at skabe demensvenlige kommuner.

Topmødet har primært medvirket til at fastholde og hylde kommunernes arbejde med demens og sammen udpege nye veje mod et demensvenligt Danmark 2025 – både lokalt og nationalt.

Der er stor forskel på, hvor langt kommunerne er med arbejdet med at blive demensvenlige. Mens nogle har arbejdet med demens i mange år, er andre først lige begyndt. En anden central effekt af dagen var derfor også at vidensdele og inspirere på tværs af kommuner, samt hylde velfungerende tiltag.

Se indslaget fra TV2 Østjylland [her](#).

Folkemødet

Igen i år var Ældre Sagen med til at sætte demens på dagsordenen på Folkemødet på Bornholm. I år med et event, hvor Svend Brinkmann inviterede journalist og antropolog, Ina Kjøgø Pedersen, og forsker ved Selvbiografisk Hukommelsesforskning, Marie Kirk, til dialog om, hvordan vi kan forstå demens, hukommelse og identitet.

Formålet med eventet var, at nuancere nogle af de forståelser, som begrænser demensramtes muligheder for at deltage i samfundet. På eventet drøftede de tre deltagere spørgsmål såsom, hvad der sker med vores identitet, når vi gradvist mister erindringen om os selv og vores liv og herunder, hvilken betydning det får for den måde, som andre forstår os som mennesker.

Der var stor tilslutning til eventet, og deltagerne fik en række interessante og for manges vedkommende, nye perspektiver på demens med hjem. Blandt publikum var både mennesker med demens og deres pårørende, fagfolk, politiske aktører såvel som den brede befolkning.

Deltagerne gik fra eventet med en række nye perspektiver på demens. Perspektiver som fremover kan være med til at skabe forståelse for den situation, som mennesker med demens og deres pårørende befinder sig i.

Væk forståelse for demens gennem viden

Det er vigtigt at udbrede viden, der skaber større forståelse for demens. Demens er ikke bare én sygdom - mellem 200 og 300 sygdomme kan føre til nedsat funktion i hjernen og dermed til demens. Ofte er tilstanden usynlig i starten, men på sigt mister mange evnen til at give udtryk for deres behov, tanker og følelser. Det gør sygdommen svær for omgivelserne at forstå og håndtere, og gennem tiden er der opstået mange ødelæggende fordomme.

Derfor har Ældre Sagens sekretariat afholdt et internt oplæg om demens for alle medarbejdere. Oplægget havde til formål at udbrede kendskabet til samt skabe oplysning omkring demenssygdomme, fordi oplysning, viden og forståelse er helt centralt, hvis vi vil sikre at mennesker med demens har mulighed for at fortsætte med at leve et meningsfuldt hverdagsliv.

I spidsen stod en medarbejder med særlig viden om demens. Hun fortalte bl.a., hvad demens er, hvordan det påvirker den enkelte, og hvordan alle kan understøtte et meningsfuldt liv med demens.

”

Nu vidste jeg lidt om demens i forvejen, troede jeg, men det er langt mere kompliceret. Bare det, at der findes over 200 forskellige demenssygdomme. Det er jo vildt. Jeg tager hatten af for de pårørende, der lever med en demensramt ægtefælle - og de ansatte, der arbejder med demens.

– Sanna, Kommunikationskonsulent, Ældre Sagen.

KOMPETENCEUDVIKLING

Klæd faglært- og ufaglært personale på

Medarbejdere, såvel faglærte som ufaglærte i Esbjerg, Tønder og Haderslev kommuner, samt Sydvestjysk Sygehus har været gennem et kompetenceudviklingsforløb.

Det er vigtigt at klæde faglært- såvel som ufaglært personale på til at varetage opgaver for, med og om en borger med demens og dennes eventuelle pårørende. Grupperne er kendetegnet ved at være tværprofessionelle (læger, pædagoger, sygeplejersker, terapeuter, Social- og sundhedsassistenter mv.) Initiativet er igangsat i 2018 og fortsætter frem til juni 2020, i samarbejde med Alzheimerforeningen og Kommuner omkring Sydvestjysk sygehus.

Der er afholdt en afslutnings- og evalueringskonferencer med henblik på at dele viden og skabe gode muligheder for demensramte og viden i lokalsamfundet. Derudover er der foretaget organisationsændringer, med henblik på bedre håndtering af borgere med demens.

Netværk for studerende med særlig interesse for demens

I 2018 blev "VIA Studenternetværk om demens" grundlagt på sundhedsuddannelserne på VIA University College i Aarhus. Netværket er et tværprofessionelt læringsforum.

Studerende med interesse for demens, kan engagere sig i denne ekstra-curriculære aktivitet med studerende fra andre uddannelser. Sammen har de ansvaret for at sikre sig ny viden til fordel for deres fremtidige samarbejde med borgere, pårørende og patienter, der er berørt af demens.

Netværket er også et forum, hvor studerende, undervisere, forskere og klinikere kan mødes om forskellige perspektiver på demens. De studerende oplever at viden mellem forskning, uddannelse, professioner og praksis integreres, og de kan bruge deres egne professionskompetencer såvel som vidensdeling på tværs af professioner.

I oktober 2019 er 20 studerende aktivt deltagende i netværksmøderne; de nuværende studerende er fra følgende uddannelser: bioanalytiker, ergoterapeut, fysioterapeut, sygeplejerske samt ernæring og sundhedsuddannelser. Der er tilknyttet tre undervisere, som deltager i møderne og fungerer som facilitatorer. Underviserne er fra tre forskellige uddannelser på VIA University College.

Netværkets formål er bl.a. at fastholde og fremme interesse blandt fremtidigt sundhedspersonale på demensområdet. De studerende, der har medvirket i netværket, modtager et bevis for deltagelse og er kandidater til fremtidige stillinger inden for demensområdet. De vil have opnået en større viden om og forståelse for demensfeltet end deres medstuderende.

Den ønskede effekt af handlingen er at øge viden, forståelse og kompetencer blandt kommende sundhedsprofessionelle, der i fremtiden møder borgere, pårørende og patienter, der er berørt af demens. Det er planlagt at indsende et abstract til Demensdagene i 2020, idet udbredelsen af studenternetværket til øvrige uddannelsesinstitutioner kan øge interessen for at beskæftige sig med demensområdet efter endt uddannelse.

De faglige fyrtårn

FOA nedsatte i 2019 en gruppe af faglige fyrtårne - der er medlemmer der brænder for at arbejde med borgere med demens. Gruppen har givet fagligt input og gode råd til FOAs arbejde med demens i forhold til arbejdet i Demensalliancen og i Folkebevægelsen for Demensvenligt Danmark. Derudover har en af de faglige fyrtårn deltaget i Sundhedsstyrelsens arbejde med at udvikle håndbøger om at arbejde med demens. De faglige fyrtårn deltog desuden i Demenstopmøde 2019.

HVERDAGSLIVET

Min Livshistorie, Mit liv

Forskningsprojektet "Min Livshistorie Mit liv - At tage vare på det levede liv med demens", undersøger den eksisterende praksis omkring brugen af digitale livshistorier i Demenslandsbyen, Lundgården. Dette med henblik på at udvikle en best practice tilgang, til fortsat udvikling og implementering af digitale livshistorier på stedet. Projektet løber fra 1. september til 31. december 2019 og er et samarbejde mellem AAU (Institut for læring og filosofi) samt Demenslandsbyen, Lundgården (Hjørring kommune).

Formålet med projektet er at opnå viden om, hvordan man kan tage vare på det levede liv hos personer med demens via udvikling af best practice tilgang for udarbejdelse og anvendelse af livshistorier inden for den personcentrerede omsorg. Dette skal føre til mere fokus på vigtigheden af plejehjemsbeboernes livshistorie, så den personorienterede omsorg og pleje kan styrkes til gavn for beboerne. Ligeledes forventes det at øge personalets arbejdsglæde og relation til beboerne.

RUM'lighed

Alzheimerforeningen har igangsat projektet RUM'lighed i samarbejde med kommuner og boligorganisationer, med henblik på at udvikle demensvenlighed i boligområder. Projektet er treårigt og løber fra 2019-2021. Samarbejdspartnere indgår etårige aftaler og består primært af kommuner og boligorganisationer, men også bl.a. frivilligcentre. Projektet er udrullet på baggrund af erfaringer fra et pilotprojekt med Rødovre Kommune og AKB, der blev gennemført i perioden 2017-2018. Projektet har løbende optag af nye samarbejdspartnere.

Omkring 25.000 danskere, der har en demenssygdom, bor alene - mange af dem bor i lejlighed. Projektet RUM'lighed handler om at skabe trygge fællesskaber og demensvenlige omgivelser til gavn for aleneboende med demens - og andre beboere i almene boligområder. Det sker gennem tre indsatsområder:

1. Samarbejde mellem kommune og boligorganisation

Alzheimerforeningen etablerer et lokalt netværk med tovholdere fra kommuner og boligorganisationer. Formålet med netværket er at udveksle erfaringer, få kendskab til hinandens arbejdsområder og igangsætte sociale aktiviteter i boligområdet.

2. Oplysning om demens

Beboere i boligområdet, boligorganisationens driftspersonale, kommunalt ansatte og frivillige bliver Demensvenner og dermed klædt på til at møde mennesker med demens med forståelse, åbenhed og en hjælpende hånd.

3. Byggeri og design - tilgængelighed i de fysiske omgivelser

Mennesker med demens kan have svært ved at huske og genkende selv velkendte omgivelser. Det sidste indsatsområde handler derfor om at skabe demensvenlige omgivelser både udendørs og i de enkelte boliger, som har stor indflydelse på tryk og trivsel for aleneboende med demens.

De tre områder understøttes bl.a. af en værktøjskasse med fysiske og digitale materialer. Se mere [her](#).

Projektet RUM'lighed medvirker til, at aleneboende mennesker med demens:

- får bedre hjælp og støtte til en øget trivsel og livskvalitet
- inkluderes i sociale fællesskaber
- får lettere ved at færdes i boligområdet

TænkeTank

For 14. år i træk var en gruppe yngre og tidligt diagnosticerede mennesker med demens og deres pårørende i oktober 2019 samlet på Brogården i Strib. Her delte de deres erfaringer og oplevelser fra alle dele af landet. De kom blandet andet med input til, hvad en "demenspakke" kunne indeholde.

Formålet med Alzheimerforeningens TænkeTank er at lade dem det hele handler om - patienter og pårørende - komme til orde i en debat, der oftest foregår i de politiske forhandlinger i kommuner, regioner og på Christiansborg. I løbet af to dage arbejder deltagerne i en række workshops, som i sidste ende munder ud i nogle klare anbefalinger, der præsenteres for de fremmødte politikere og siden sendes bredt ud til relevante interessenter på sundhedsområdet.

I år deltog deltog formand for Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg, Jane Heitmann (V), Socialdemokratiets ældre- og ligestillingsordfører, Birgitte Vind (S), social- og ældreordfører i Dansk Folkeparti, Karina Adsbøl (DF) samt næstformand i KL og borgmester i Horsens, Peter Sørensen (S).

Deltagerne efterspurgte blandt andet, at der automatisk bliver udløst en demenspakke, når man får stillet diagnosen og at den Nationale Handlingsplan for demens bliver videreført. Alt sammen med formålet om at gøre hverdagen med demens lettere.

Demensdag

Den 19. september 2019 afholdte UC SYD demensdag, her kunne de forbigående besøge stande opsat ved kantinen. Målet var at skabe opmærksomhed og forståelse for demens blandt studerende, herunder vise innovative løsninger inden for demensomsorgen.

Samarbejdspartnere i projektet var Kim Bach fra firmaet Pro Interaktiv, koordinator Sine Teichert Christensen fra Esbjerg Kommune og en pårørende. Der blev også på dagen solgt huskekager fra kantinen og studerende havde mulighed for at donere et frivilligt beløb til Alzheimerforeningen via MobilePay.

Formålet med handlingen var at:

- Skabe åbenhed om demens
- Medvirke til at mennesket bliver set før sygdommen
- Medvirke til at sætte fokus på det gode liv med demens
- Forbedre pleje, omsorg og behandling for mennesker berørt af demens
- Forbedre mulighederne for livsudfoldelse for mennesker berørt af demens
- Forbedre støtte til pårørende til mennesker med demens

Familiecamp

Børnefamilier berørt af demens er ofte en gruppe, der generelt rammes hårdt af sygdommen, men tit bliver de overset og glemt. Derfor er det vigtigt for alle at have viden om, at demens også rammer erhvervsaktive med hjemmeboende børn, og hvilke konsekvenser det har, for bedst muligt at kunne hjælpe.

Alzheimerforeningen afholdte i november 2019 en familiecamp i samarbejde med Velux Fonden. 11 børnefamilier med demens var samlet i Strib ved Middelfart. Campen varede en weekend og gentages i 2020. Formålet var at give børnefamilier berørt af demens chancen for at møde andre familier i samme situation og blive klædt på med hjælp til hverdagen.

På campen blev der sat fokus på, hvordan livet som børnefamilie påvirkes, når en forælder udvikler en demenssygdom. Der var både fællesaktiviteter og aktiviteter målrettet de yngste børn, de ældste, de raske forældre og forældrene med demens. På campen blev der udviklet en folder, som er målrettet de omkring 6000 familier med en person med demens under 65, der lever i Danmark.

Demensvenner

Demensven-kampagnen blev lanceret i 2016 og 2019 blev året, hvor Demensvenner rundede 100.000 i antal. Mere end 75% af demensvennerne føler de er klædt på med viden, så de kan hjælpe, hvis de møder en person med demens. Det er ikke kun privatpersoner der er demensvenner, i dag kan mennesker med demens også blive mødt af demensvenlige supermarkeder, apoteker, busselskaber, idrætsforeninger, kultursteder, børnehaver og sågar en demensvenlig bodega. I alt er der mere end 540 lokale partnerskaber.

På blot 4 år har Alzheimerforeningen desuden skabt et solidt netværk af mere end 460 aktive Demensven-instruktører landet over, og foreningen samarbejder med mere end en tredjedel af landets kommuner.

Alzheimerforeningen har haft et samarbejde med ni kommuner (Faaborg-Midtfyn, Haderslev, Kerteminde, Næstved, Roskilde, Silkeborg, Vesthimmerland, Syddjurs og Aabenraa kommune), med det formål at øge borgernes viden om demens. Dette indebærer afholdelse af Demensven-informationsmøder for butikker, foreninger med videre. Derudover forpligter kommunerne sig til at inddrage mennesker med demens og deres pårørende via dialogmøder. Alzheimerforeningen tilbyder at facilitere sådanne møder, med det formål at kommunen kan lære en ny metode i brugerinddragelse.

Erhvervslivet og foreningslivet har også taget Demensvenner til sig, og flere end 540 store og små virksomheder og foreninger har engageret sig og igangsat Demensven-aktiviteter blandt medarbejdere, medlemmer og kunder. Det vidner om en stærk opbakning til demenssagen blandt danskerne.

Alzheimerforeningen har i år lanceret en digital platform for virksomheder, som ønsker at blive demensvenlige. Når minimum 50% af de ansatte i en tilmeldt virksomhed har set minimum to læringsvideoer om demens, kan virksomheden komme med på Danmarkskortet over demensvenlige steder. Se kortet [her](#).

Partnerskaber og samarbejder indgået af Alzheimerforeningen i 2019

- REMA 1000 fortsætter med at sætte fokus på demens overfor deres ansatte via deres intranet, og Demensven-materialet er online på REMA 1000's egen læringsplatform. De opfordrede endvidere deres butikker til at samle ind i forbindelse med Alzheimerforeningens landsindsamling den 21. september 2019, hvor flere butikker deltog. Se mere [her](#).

- DGI: Alzheimerforeningen samarbejder fortsat med DGI om at skabe Demensvenlige Idrætsforeninger. Det skal være nemmere for mennesker med demens at være fysisk og socialt aktive. 2.500 medlemmer fra DGI har meldt sig som Demensvenner ved udgangen af 2019. Se mere [her](#).

Årets Demensven 2019

Overalt i landet har Demensvenner vist hjertet frem og været med til at bryde tabuet. Én af dem, der har gjort en særlig stor indsats, er 21-årige Thea Bruun Jensen, som er kendt fra TV 2-dokumentaren 'Alt for ung', hvor hun står frem og fortæller hudløst ærligt om det at være ung og have en forælder med demens.

Med åbenhed og hjertevarme har Thea Bruun Jensen brugt en stor del af sin fritid på at klæde omverdenen på med viden om demens, samtidig med at hun har fungeret som primær kontaktperson for sin demensramte far. For den indsats blev hun hædret med prisen som Årets Demensven 2019

Demensvenner er et initiativ, der har skabt større kendskab til demens - til gavn for de godt 90.000, der har en demenssygdom i Danmark, og de 400.000 pårørende, som kan være tryggere i hverdagen, når de ved, at deres medmennesker er rustet til at møde dem med forståelse og hjælp.

Demensven-kampagnen er skræddersyet til den enkelte, og derfor er håbet, at gøre demens til noget, der ikke blot vedkommer de knap 500.000 mennesker, der er berørt af sygdommen. Vi stifter alle jævnligt bekendtskab med demens – måske uden at vide det – og om 25 år vil dobbelt så mange være ramt af demens. Kort sagt, demens vedkommer os alle.

Det har stor betydning, når man har en demenssygdom, at ens omgivelser ved, hvad demens er, og kan møde én med forståelse og en hjælpende hånd, når der er brug for det – hvad enten det er i supermarkedet, på villavejen eller ved busstoppestedet. Det næste mål i Danmark bliver derfor at finde 500.000 Demensvenner – én for hver person, der er berørt af demens, enten som pårørende eller fordi de selv lider af sygdommen.

Oplysningsindsats skaber åbenhed om demens

Der er brug for at klæde flere på med viden om demens. Mere end hver tredje synes, ifølge en befolkningsundersøgelse foretaget af YouGov, at det er tabubelagt at tale om demens. Derfor er der et stort behov for Alzheimerforeningens oplysningsindsats.

Oplysningsindsatsen består primært af kommunikation via sociale medier, nyhedsbreve, pressearbejde og information på alzheimer.dk og demensven.dk. Dertil kommer den direkte kommunikation via foredrag og de mange arrangementer, som lokalforeninger og demensgrupper arrangerer.

Sociale medier er en af de vigtigste kommunikationskanaler for Alzheimerforeningen, og mere end 107.000 følger foreningen på Facebook, Instagram, Twitter og YouTube. Dertil kommer nyhedsbrevet med blandt andet viden, gode råd og personlige historier, som sendes ud til godt 60.000 modtagere.

Fire gange om året udkommer desuden Alzheimerforeningens medlemsblad, *Livet med demens*, som hver gang sætter fokus på et tema i relation til livet med demens. I 2019 har fokus været på dilemmaer, det lokale engagement, ressourcer i livet med demens og forskning og håb.

Ekspertforedrag i Ældre Sagens demensvenlige lokalafdelinger

For at kunne hjælpe mennesker med demens og deres pårørende, er det afgørende at lokalafdelingerne har viden om demens. Som en del af indsatsen i den demensvenlige lokalafdeling, er lokalafdelingerne derfor blevet tilbudt et ekspertforedrag om demens.

De Demensvenlige lokalafdelinger i Ældre Sagen har i løbet af 2019 afholdt 17 lokale ekspertforedrag om demens samt 10 oplæg om demens og jura.

Som del af den samlede materialepakke til lokalafdelingerne, modtog de et såkaldt ekspertkatalog med en oversigt over forskellige relevante eksperter. I forbindelse med ekspertforedragene samarbejder Ældre Sagen med de 20 eksperter i kataloget, som dækker over et bredt spektrum af fagprofiler - lige fra musikterapeuter til psykologer og forskere. Derudover opfordres lokalafdelinger inden for samme kommune til at samarbejde om arrangementet.

Lokalafdelingerne afholder løbende ekspertforedrag rundt omkring i landet. På sigt er forhåbningen, at alle de personer berørt af demens, der kommer i kontakt med Ældre Sagens lokalafdelinger, vil få gavn af den grundlæggende viden om demens, som de frivillige tilegner sig gennem ekspertforedragene. Derudover arrangerer nogle lokalafdelinger deres oplæg i samarbejde med andre aktører, hvorved oplægget kommer endnu flere til gavn.

Overordnet set bidrager ekspertforedragene til det demensvenlige samfund ved, at flere får viden om demens. Effekten af et foredrag kan ex.være, at lokalafdelingerne tilegner sig nogle helt konkrete redskaber til, hvordan musik kan anvendes i aktivitetstilbud til mennesker med demens og deres pårørende, mens en anden effekt kan være at lære om brugen af personcenteret omsorg.

Demenscaféer

Ældre Sagens lokalafdelinger har lige nu mere end 110 sociale caféer landet over, hvoraf en stor del er demenscaféer og mødesteder, som enten er målrettet mennesker med demens og deres familier eller blot er venlige, rummelige caféer, hvor der er plads til at være med på trods af demens diagnosen.

I demenscaféerne inviterer Ældre Sagens frivillige de demensramte og deres pårørende ind til samvær, nærvær og en snak med ligestillede, såvel som til større drøftelser om de bekymringer og overvejelser, der kan opstå i forbindelse med livet med en demenssygdom. Flere steder arbejdes der sammen med kommunen og demenskoordinatoren er med som deltager, og kan derved forebygge situationer for pårørende. Mens nogle demenscaféer er særligt målrettet demensramte, er andre særligt målrettet pårørende.

I caféerne får demensramte og pårørende mulighed for at indgå i et fællesskab med andre berørt af en demenssygdom – et fællesskab, hvor de kan udveksle erfaringer, følelser og tanker om hverdagslivet med demens. Samtidig har flere demenscaféer fast tilknytning af en fagperson (f.eks. den lokale demenskoordinator), som kan tilbyde faglig vejledning og rådgivning til deltagerne.

Typisk samarbejder de forskellige demenscaféer med forskellige kommunale aktører, såsom den lokale demenskoordinator. Derudover kan der være lokale samarbejder om f.eks. lokaler eller lign. Der afholdes demenscaféer sted året rundt og der kommer mellem 8 og 40 deltagere til mødesteder og caféer. Det anslås at omkring 250 demensramte samt deres pårørende har glæde af initiativet.

Deltagelsen i demenscaféerne kan være af stor, personlig værdi for deltagerne. Caféerne er sociale samlingssteder, hvor mange har været tilknyttet i flere år, og derfor har en dybere personlig relation til de andre deltagere. For de pårørende, såvel som den demensramte, kan demenscaféerne være et frirum, hvor de kan komme og få hverdagens udfordringer lidt på afstand gennem hyggeligt samvær og diverse uforpligtende aktiviteter, såsom motion, fællessang eller fællesspisning.

Samtidig kan demenscaféerne være med til at give mennesker med demens og deres pårørende den sparring, der kan være behov for i forbindelse med forløbet. Sparringen kan både have form af personlig erfaringsudveksling med andre deltagere, men kan også være mere faglig f.eks. med en demenskoordinator.

NEXUS – metoder til demenspleje og omsorg

1990'erne udviklede University of California programet "NEXUS". Programmet indeholder en metode til demenspleje og omsorg, der bidrager til, at plejehjemsbeboere kan bevare deres ressourcer længst muligt.

I 10 stater i USA har NEXUS genereret overbevisende resultater i form af forbedrede ressourcer hos mennesker med demens efter deres indflytning på plejehjem. Programmet er evidensbaseret og består af 5 grundpiller, der har fokus på at tilbyde plejehjemsbeboere en dagligdag med mulighed for: fysisk aktivitet, hjernegymnastik, sociale relationer, meningsfuld aktivitet og stressreduktion.

Professionshøjskolen Absalon v/ Chefkonsulent og PhD Mette Andresen indledte i efteråret 2017 et samarbejde med University of California i Los Angeles med henblik på at afprøve deres metoder for at fremme den generelle trivsel hos plejehjemsbeboere. Indtil videre er metoderne i perioden december 2018 til efteråret 2019 afprøvet og evalueret på to af Lolland Kommunes plejehjem.

Projektet i Lolland blev sat i gang med en ledelsesworkshop med henblik på at involvere og engagere ledende medarbejdere. Dernæst, blev der afholdt "kick-off møde" for alle medarbejdere og ledere, efterfulgt af et 6 måneders aktionslæringsforløb med i alt 100 medarbejdere. Projektet har fokuseret på, at kompetenceløfte medarbejdere tættest på beboerne, så de bevidst og systematisk kan arbejde med de 5 grundpiller gennem små forandringer i beboernes hverdag.

Projektet har resulteret i generelt øget trivsel hos beboerne som f.eks. viser sig ved bedre søvn, bedre appetit, forbedret kognition, bedre fysisk formåen (ADL) og flere sociale aktiviteter i hverdagen, der leder til endnu flere sociale relationer. Dertil rapporterer medarbejderne øget arbejdsglæde.

Den 14. november 2019 blev der afholdt en afsluttende konference på Lolland, hvor bl.a. regionale politikere, ledere og interesseorganisationer som eksempelvis Alzheimerforeningen var inviteret.

Endelig, er det planlagt, at Lolland Kommune og Absalon indsender abstract til Nordisk Kongres i Gerontologi (NKG 2020) sammen med de amerikanske samarbejdspartnere med ønske om, at afholde et symposium om samarbejdet og resultaterne til inspiration for andre.

AFRUNDING

Sundheds- og Ældreministeriet udpegede i 2019 Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark til at løfte et initiativ under arbejdstitlen: "Bedre hjælp til borgere med demens i det offentlige rum (demensbadge)." - et initiativ, som ligger godt i tråd med Folkebevægelsens vision om, at "mennesker berørt af demens har mulighed for at indgå på lige fod med andre i lokalsamfundet." såvel som med de mere overordnede målsætninger på området, herunder: "at Danmark skal være et demensvenligt samfund, hvor mennesker med en demenssygdom kan leve et trygt og værdigt liv." (Fra Den Nationale Demenshandlingsplan 2025). Vi ser derfor frem til at arbejde med initiativet over de kommende år.

Udfordringer på demensområdet

Et værdigt liv med demens handler i høj grad om den enkeltes mulighed for at indgå i lokalsamfundet og i fællesskabet - også efter, at man er blevet ramt af demens. Demens kan ramme hukommelsen og sproget, ligesom evnen til at orientere sig langsomt forsvinder, hvilket kan stille nogle særlige krav til omverdenen. Disse krav kan dog være særligt svære for omverdenen at efterleve – primært fordi demens ikke nødvendigvis er synligt, og fordi dem, der skal hjælpe, mangler viden om, hvilken hjælp mennesker med demens egentlig har brug for.

Den manglende støtte og rummelighed kan betyde, at personer med demens og deres pårørende oplever lokalsamfundet som utrygt, og derfor isolerer sig og bliver ensomme.

Sammen om demens

Vi ønsker at udvikle en stærk, frivillig indsats, som både mennesker med demens, pårørende, lokale repræsentanter og fagpersoner tager ejerskab over og er medafsendere af. Derfor inviterer vi alle ind til dialog og i udviklingen, vi afsøger alle perspektiver, herunder udfordringer, muligheder, forankring, udformning af indsatsen og produktet, formål, målsætninger mv., og hvordan vi, som borgere i det offentlige rum, kan støtte og hjælpe mennesker med demens på den mest hensigtsmæssige måde.

Når vi har udviklet, testet, videreudviklet, testet og færdigudviklet indsatsen, skal indsatsen udbredes, og vi skal sammen skabe synlighed - synlighed, der skal gøre det lettere at genkende og forholde sig til personer med demens i gadebilledet og i forlængelse heraf at hjælpe og gøre det lettere at modtage hjælp. Gennem kommunikation, der understøtter åbenhed og viden, vil vi gøre det lettere for Hr. og Fru Danmark at hjælpe i køen i Netto, for butiksassistenten at hjælpe i butikken, for buskontrolløren at hjælpe i bussen og for badmintonklubben at hjælpe på banen.

Indsatsen og kampagne udvikles og udbredes af Demensvenligt Danmark og vores 13 organisationer, men målet er at den forankres lokalt. Etableringen af lokale samarbejdsaftaler vil være en naturligt prioriteret, større arbejdsopgave, da lokalsamfundet spiller en væsentlig rolle for ordningen, kampagne og udbredelse, og da vi forestiller os, at blandt andet landets Rådgivnings- og aktivitetscentre, kommunerne og Demenskoordinatorer i Danmark kommer til at spille en central rolle.

Resultater

Vi ønsker, at indsats, kampagne og samarbejde med lokale partnerskaber resulterer i, at mennesker berørt af demens trygt kan indgå på lige fod med andre i samfundet, herunder at de fortsat kan tage del i den hverdag, de lever i - så som at benytte indkøbsmuligheder, transport og kulturtilbud samt være en del af det foreningsliv, de hidtil har været en del af.

Vi ønsker på en værdig måde at skabe synlighed omkring borgere med demens i samfundet og dele viden om, hvordan man hjælper, så det bliver lettere både at hjælpe og at få hjælp.

Hvis I har indspark, ideer og erfaringer, vi skal inkludere eller I har lyst til at være en del af udviklingen og/eller forankring, så skriv endelig til sekretariatet: Lone Harlev - lone@demensvenligt danmark.dk

KONTAKTINFORMATION

Alzheimerforeningen

Kontaktperson: Nis peter Nissen, direktør
Tlf: +45 21 20 12 24
E-mail: nis@alzheimer.dk
Hjemmeside: www.alzheimer.dk

Danmarks Almene Boliger

Kontaktperson: Kristoffer Friis Sørensen,
kommunikationschef
Tlf: +45 33 76 20 67
E-mail: kfs@bl.dk
Hjemmeside: www.bl.dk

Danske Fysioterapeuter

Sekretariat
Tlf: +45 33 41 46 20
E-mail: fysio@fysio.dk
Hjemmeside: www.fysio.dk

Danske Professionshøjskoler

Kontaktperson: Rikke Gregersen, docent
Tlf: +45 87 55 18 10
E-mail: rigr@via.dk
Hjemmeside:
www.danskeprofessionshøjskoler.dk

Dansk Sygeplejeråd

Kontaktperson: Mette Marie Kyed, konsulent
E-mail: mmk@dsr.dk
Hjemmeside: www.dsr.dk

Ergoterapeutforeningen

Kontaktperson: Claus Christoffersen, PA-chef
Tlf: +45 53 36 49 24
E-mail: cc@etf.dk
Hjemmeside: www.etf.dk

Faglige Seniorer

Kontaktperson: Palle Smed, direktør
Tlf: +45 42 40 00 77
E-mail: ps@fagligsenior.dk
Hjemmeside: www.fagligsenior.dk

FOA

Kontaktperson: Mie Andersen, chefkonsulent
Tlf: +45 46 97 24 25
E-mail: aman@FOA.dk
Hjemmeside: www.foa.dk

Dansk Erhverv

Tlf: +45 33 74 60 00
E-mail: info@danskerhverv.dk
Hjemmeside: www.danskerhverv.dk

Socialpædagogernes Landsforbund

Sekretariat
Tlf: +45 72 48 60 00
E-mail: sl@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk

Pårørende i Danmark

Sekretariat
E-mail: info@paaroer.dk
Hjemmeside: www.danskepaarørende.dk

Ældre Sagen

Kontaktperson: Sarah Skafte
Tlf: +45 51 60 17 06
E-mail: ss@aeldresagen.dk
Hjemmeside: www.aeldresagen.dk

Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark

Kontaktperson: Lone Harlev, sekretariatsleder
Tlf: +45 51 92 82 32
E-mail: lone@demensvenligt danmark.dk
Hjemmeside: www.demensvenligt danmark.dk